

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Державні підприємства,
установи та організації
(за списком)**

Мінекономіки інформує, що з 1 січня 2022 року розпочалась щорічна кампанія декларування, яка триватиме до 31 березня 2022 року.

Відповідно до частини першої статті 45 закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон) особи, зазначені у підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі - декларація), за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством.

Відповідно до частини п'ятої статті 45 Закону дія розділу VII цього Закону не поширюється, серед іншого, на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, охорони здоров'я (крім керівників закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня), освіти (крім керівників вищих навчальних закладів та їх заступників), науки (крім президентів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Стрілецький Іван Олексійович**
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000005276280099028C00](#)
Дійсний з [27.11.2020 0:00:00](#) по [27.11.2022 0:00:00](#)

Мінекономіки

55-19/187-08 від 05.01.2022 10:40

перших віце-президентів, віце-президентів та головних учених секретарів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, інших членів Президії Національної академії наук України та президій національних галузевих академій наук, обраних загальними зборами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук відповідно, керівників науково-дослідних інститутів та інших наукових установ).

Звертаємо увагу, що Роз'яснення Національного агентства від 03 лютого 2021 року № 1 втратили чинність.

Водночас, Національним агентством було надано нові Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону стосовно заходів фінансового контролю (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунку) від 29 грудня 2021 року № 11.

Відповідно до запитання 26 **"Хто вважається посадовими особами юридичних осіб публічного права відповідно до п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону?"** Роз'яснення Національного агентства від 29 грудня 2021 року № 11, при вирішенні питання належності осіб до посадових осіб юридичних осіб публічного права (відповідно до п.п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону) першочергово виникає питання щодо розмежування статусу юридичних осіб публічного та приватного права (якщо статут, інший правовстановлюючий документ юридичної особи не містить чіткого визначення такого статусу).

Юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права (ст. 81 Цивільного кодексу України).

Держава, територіальні громади можуть створювати юридичні особи як публічного, так і приватного права (ст.ст. 167, 169 Цивільного кодексу України).

Згідно з положеннями ч. 2 ст. 167 та ч. 2 ст. 169 Цивільного Кодексу України державні та комунальні підприємства, а також навчальні заклади, спільні комунальні підприємства належать саме до юридичних осіб публічного права, безвідносно до мети їхньої діяльності.

Що стосується інших юридичних осіб, то з урахуванням положень Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), Господарського кодексу України (далі – ГК України), інших законів України можна сформулювати найбільш суттєві ознаки юридичної особи публічного права:

1) створення на підставі:

- розпорядчого акта Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування (абз. 3 ч. 2 ст. 81 ЦК України);

- у випадках, встановлених законом, – установчого документа (абз. 2 ч. 3 ст. 81 ЦК України);

2) визначення правового статусу ЦК України або окремим законом України (наприклад, розділ II Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування», ст.ст. 10, 11 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» тощо);

3) метою та основним видом діяльності юридичної особи є реалізація публічних функцій держави чи територіальної громади, які покладені на них Конституцією та законом України (наприклад, ст. 10 Закону України «Про фермерське господарство», ст. 17 Закону України «Про вищу освіту» тощо);

4) допоміжний характер підприємницької діяльності до її основної діяльності.

Юридичній особі публічного права не обов’язково мають бути притаманні усі зазначені ознаки.

Для з’ясування питання, чи належить та чи інша юридична особа (об’єднання юридичних осіб) до юридичних осіб публічного чи приватного права, необхідно аналізувати всю сукупність нормативно-правових актів та правовстановлюючих документів, які визначають правовий статус безпосередньо цієї юридичної особи (об’єднання).

Під посадовими особами юридичних осіб публічного права слід розуміти осіб, які мають повноваження здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції.

Зміст адміністративно-господарських та організаційно-розпорядчих функцій (обов'язків) наведений у відповіді на запитання 25 цих Роз'яснень.

У разі визначення посадових осіб на державних підприємствах слід брати до уваги положення ч. 3 ст. 65 ГК України. Так, посадовими особами підприємства є керівник, головний бухгалтер, члени наглядової ради (у разі її утворення), виконавчого органу та інших органів управління підприємств. Однак цей перелік для цілей декларування **не є вичерпним**.

Визначальним є обсяг повноважень відповідного працівника. Наприклад, виконавчі директори, директори з окремих питань, директори департаментів, начальники відділів, служб, центрів, бюро, груп тощо та заступники керівників структурних підрозділів (у тому числі відокремлених, а також підрозділів у структурі таких відокремлених підрозділів) цих юридичних осіб безумовно наділені адміністративно-господарськими чи організаційно-розпорядчими функціями.

При визначенні того, чи є працівник юридичної особи публічного права посадовою особою, враховується обсяг та характер здійснюваних ним функцій. Тому навіть у разі невизначення працівника посадовою особою у статутних чи інших внутрішніх документах підприємства він може бути посадовою особою і бути суб'єктом декларування в розумінні Закону (з огляду на здійснювані ним адміністративно-господарські та організаційно-розпорядчі функції).

Також, просимо звернути увагу, що відповідно до питання 29 "**Чи стає особа суб'єктом декларування у разі тимчасового виконання обов'язків службової чи посадової особи?**" Роз'яснення Національного агентства від 29 грудня 2021 року № 11, якщо особа виконує обов'язки за **вакантною** посадою, на неї поширюються всі вимоги Закону саме за цією посадою, крім вимог, передбачених ч. 4 ст. 52, ст. 56 Закону.

Вакантною є посада, зазначена у штатному розписі відповідного органу, організації, установи або підприємства, на яку не укладено договір / не призначено особу безстроково без укладення договору.

Тривалість виконання обов'язків у цьому випадку не має значення.

Якщо особа виконує обов'язки за посадою, яка не є вакантною (тобто у зв'язку з відсутністю колеги, який/яка займає цю посаду і за яким/якою зберігається робоче місце та посада – відпустка по догляду за дитиною, відрядження, перебування на лікарняному тощо), на неї поширюються вимоги Закону за фактично займаною нею посадою, у тому числі і вимоги щодо декларування.

Приклад 1

Особа займає посаду юрисконсульта на державному підприємстві (тобто не є посадовою особою юридичної особи публічного права). Її призначають виконуючою обов'язки директора цього підприємства, на вакантну посаду. У цьому випадку юрисконсульт стає суб'єктом декларування з моменту призначення виконуючим обов'язки, і зобов'язаний подавати всі види декларацій, крім декларації кандидата на посаду (див. відповідь на запитання 30 цих Роз'яснень). Вимоги ч. 4 ст. 52, ст. 56 Закону на неї не поширюються.

Приклад 2

Особа займає посаду юрисконсульта у закладі культури (тобто не є посадовою особою юридичної особи публічного права). Її призначають виконуючою обов'язки директора цього закладу, на вакантну посаду. У цьому випадку юрисконсульт не зобов'язаний подавати декларації, оскільки керівник закладу культури не має такого обов'язку в силу ч. 5 ст. 45 Закону.

Приклад 3

Особа займає посаду заступника керівника закладу охорони здоров'я, в якому тільки керівник зобов'язаний подавати декларації (в силу ч. 5 ст. 45

Закону). У зв'язку з відпусткою керівника цього закладу, заступник тимчасово (на час відпустки) виконує обов'язки керівника. У такому випадку обов'язок подавати декларації будь-якого виду у заступника не виникає.

Приклад 4

Особа займає посаду в закладі вищої освіти (є посадовою особою юридичної особи публічного права). Її призначають виконуючою обов'язки керівника цього закладу. У цьому випадку особа стає суб'єктом декларування з моменту призначення виконуючим обов'язки керівника, і зобов'язана подавати всі види декларацій, крім декларації кандидата на посаду (див. відповідь на запитання 30 цих Роз'яснень). Вимоги ч. 4 ст. 52, ст. 56 Закону на неї не поширюються.

Більш детально можна ознайомитись з новими роз'ясненнями щодо заповнення декларацій у базі знань Національного агентства за даним посиланням: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/>

Також, консультацію щодо заповнення декларації можна отримати зателефонувавши до контакт-центру Національного агентства, за телефоном: +38(044)200-06-94 (Консультації надаються в робочі дні з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 18:00).

Для отримання технічної допомоги щодо роботи з Єдиним державним реєстром декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування необхідно звертатися за адресою: support@nazk.gov.ua.

Просимо довести зазначену інформацію до працівників підприємства.

Начальник відділу запобігання корупційній діяльності Міністерства економіки України

Іван СТІЛЕЦЬКИЙ